

Ólavur Clementsen ger metingar um valið:

Metingar um valið 8. november

Vit hava heitt á Ólav Clementsen, sum við hvørt val ger prognosur fyri Útvarpið, um at gera eina meting um valúrslitið. Við prenta meting hansara á hesi blaðsíðuni.

Torfert er at spáa, serliga um framtíðina, men eg fari kortini at meta um úrslitið av valinum hin 8. november.

Tekur ein landið sum heild, so haldi eg, at siglingarmálið, har tað almennar av álvara er farið upp í leikin, fer at hava ávirkan á valið. Ikki tí at meirilutans avgerðir í siglingarmálinum eru tær tydingarmestu, ið tiknar eru í hesum valskeiði, men tí at einki mál hevur fingið so stóra umrøðu í løgtingi, í bløðunum og í útvarpinum, sum hetta. Eg meti, at forði politikkurin í siglingarmálinum heldur fer at draga atkvøður frá samgonguni enn hinvegin.

Eitt annað fyribrygdi, ið kanska fer at fáa stóra ávirkan á valið, er tað, at religiøsu bolkarnir, ið hava gjørt rættliga nógv um seg seinastu árinu, nú vilja sleppa framat í politikki eisini. Tað hevur eydnast Adolfi Hansen at savna stóran part av hesum bókum um sín flokk. Hetta hevur borið við sær, at eisini aðrir flokkar, í hvussu so er Fólka-flokkurin, hava sett menn á lista, ið eru framtíðandi í religiøsum bókum.

Samantikið vænti eg, at hetta fer at týða eina bending til høgru og tað fer helst at ganga mest út yvir Javnaðarflokkinn og Tjóðveldisflokkinn. Nú hava næmingar í Hoydølum og aðrir gjørt eina veljarakanning, og úrslitið av henni peikar ikki á nakra bending til høgru, men grundarlagið er

veikt, ið henda kanning byggir á, og nógv óvæntað er komið fram við uppstillingini.

So ein meting av valinum í teimum einstøku valdømunum:

1. **Norðoya valdømi.** Í 1950-unum og 60-unum vóru 3 stórir flokkar her, men valið í 1978 javnaði út, so at tað blivu 5 flokkar ið komu at gera seg galdandi. Harumframt fekk tann nýggi Framburðs og fiskivinnuflokkurin fleiri enn 250 atkvøður. Nú er tað jú hent, at býráðslimur hjá Javnaðarflokkinum og býráðslimur hjá Tjóðveldisflokkinum eru farnir á listan hjá F. F. flokkinum. Hetta fer ivaleyst at hava stóra broyting við sær. Taka Kári og Ólvheðin nógvir atkvøður við sær, so gongur tað fyrst og fremst út yvir Javnaðarflokkinn og Tjóðveldisflokkinn. Nú er Vilhelm Johannesen rættliga komin fram í politikki, og sum landsstýrismaður gjørdi hann skjótt av í ólmálinum og sjúkrahúsmálinum. Tað er hugsandi, at hann fær fleiri persónligar atkvøður hesa ferð enn seinast, og tað kemur kanska at víga nakað upp imóti tí, at Ólvheðin er rýmdur. Hvat ávirkar tað, at Kári er rýmdur úr Tjóðveldisflokkinum? Eitt er vist, at tað skulu ikki tær stóru broytingarnar til fyrri at tjóðveldismaðurin í Norðoyum er í vanda.

2. **Eysturoyar valdømi.** Í Eysturoy hevur Sjálvstýrisflokkurin møguleika at fáa mann valdan. Ein litil framgongd her í mun til sjálvstýrislistan í Suðurstreymoy ella Norðoyum, kann gera hetta. Skuldi Sjálvstýrisflokkurin fingið so stóra framgongd, at honum lutast 3 tingmenn, so verður tann eini úr Eysturoy. Annars er ikki líkt til stórvægis broytingar verða í Eysturoy.

3. **Norðstreymoyar valdømi.** Sambandsflokkurin og Tjóðveldisflokkurin høvdu so miklið meira enn hinir, at teir fáa helst valdømisvaldu tingmennirnar aftur. Haraftur imóti er fólka-flokksmaðurin meira í vanda. Ein litil framgongd hjá Fólka-flokkinum í Suðuroy, ella um sami flokkur fær valdømisvaldan tingmann í Vágum, kann gera tað, at Óssur Dam Jacobsen ikki verður afturvaldur.

4. **Suðurstreymoyar valdømi.** Atkvøðutalið í Suðurstreymoy er so stórt, at um ávist rák, ið ikki er staðbundið, verður, so sæst tað best í Suðurstreymoy. Men ikki vænti eg so stórar broytingar, at býtið av valdømisvaldum verður broytt, t.v.s. at teir 4 stóru flokkarnir fáa hvør sínar tveir. Neyvan er ivi um, at Framburðs og fiskivinnuflokkurin fær eykavaldan tingmann í Suðurstreymoy. Meira ivasamt er við Sjálvstýrisflokkinum, men helst verður Hilmar Kass afturvaldur. Fær Sambandið ella F. F. stóra framgongd, er tó annar javnaðarmaðurin í vanda.

5. **Vága valdømi.** Í hesum valdømi eru farnar tær størstu atkvøðubroytingarnar fram frá einum vali til tað næsta. T.d. fekk Fólka-flokkurin báðar mennirnar í 1943 og í 1970 ongan. Í 1974 fekk Sambandsflokkurin ongan mann, og í 1978 var um reppið at hann fekk báðar. At tað aftur hesaferð fer at vera mundað broyting, er lítið í vanda. Taka vit Fólka-flokkinn fyrst, so hevur verið strið um Vilhelm Nielsen, líka síðan hann í 1966 sveik, tá ið sjálvstýrismálið komu til atkvøðu á tingi. Hann fall í 1970, men so í 1974 royndu Miðvingar at fáa sín mann inn á fólka-flokkslistanum. Hetta miseydnadist, men úrslitið varð, at Fólka-

flokkurin aftur fekk flest atkvøður í Vágum. Í 1978 vildu Miðvingar ikki verða við, um Vilhelm Nielsen varð upp aftur stillaður. Úrslitið varð har eftir, og nú hevur Vilhelm tikið seg burtur úr. Møguleikarnir eru nú rættliga stórir fyri, at Fólka-flokkurin aftur far annan mann. Hetta kemur eisini at gera tað, at møguleikin hjá Sambandsflokkinum at fáa báðar mennirnar helst er burtur. Leon Joensen stillar ikki upp aftur, og tað dregur helst frá hjá Sambandsflokkinum. Man ikki ein partur av hansara atkvøðum fara til F. F. flokkinn? Javnaðarflokkurin far tungt við at bjarga manninum í Vágum, eg vænta ikki at tað eydnast. F. F. flokkurin fær helst munandi framgongd, nú fleiri úr »Kristus er svarið« stilla upp hjá teimum, men neyvan fáa teir mann í Vágum.

6. **Sandoyar valdømi.** Her er so stórir møguleiki fyri broytingum av tí, at flokkarnir vóru so javnir við valið í 1978. Tá hendi tað søguliga, at javnaðarmaðurin fall fyrri fyrstu ferð í 44 ár. Hetta hevði eingin væntað. Tað stóra fráfallið var í Skopun, har Javnaðarflokkurin fór næstan niður í helvt, meðan Sambandsflokkurin fór nakað tað sama fram. Tann harða kappingin millum Fólka-flokkinn og Tjóðveldisflokkinn gjørdi so tað, at báðir fóru fram um og fingumennirnar. Í Sandoyinni vænta teir, at Javnaðarflokkurin aftur fær mann valdan hesaferð. Sambandsflokkurin hevði stóra framgongd við valið í 1978 soleiðis, at ein nú ikki kann siggja burtur frá møguleikum hansara at fáa annan mann. Skuldi tað hent, vil tað verða fyrri fyrstu ferð síðan politiskir flokkar vóruð stovnaðir í Føroyum í 1906. Ein orsök til, at Sambands-

flokkurin ongantíð er komin fyrri seg, er hon, at Jóan Petur Davidsen, ið valdur var fyrri Javnaðarflokkinn frá 1936 til 1970, var sambandsmaður burtur av.

7. **Suðuroyar valdømi.** Í Suðuroy hevur Javnaðarflokkurin vist stóran stabilitet líka síðan 1958, men tað skulu bert smáar broytingar til at triðji maðurin fellur. Seinast væntaðu bara tvær atkvøður hjá Tjóðveldisflokkinum í at teir tóku hann. Javnaðarmennirnir á Tvøroyri, ið sita við leiðsluni í býráðnum, hava verið rættliga nógv fyrri skotum. Hetta og so tað, at Hergeir Nielsen og Ove Mikkelsen fara at kappast um atkvøðurnar hjá Tjóðveldinum, og sum aftur kann geva hesum flokki framgongd, kann føra við sær, at Tjóðveldisflokkurin fær umdømisvaldan mann og Javnaðarflokkurin ti bert tveir. Sambandsflokkurin fær sín mann afturvaldan uttan íva. Fólka-flokkurin í Suðuroy hevur møguleika fyri eykavaldum manni, men úrslitini hjá hesum flokki bæði í Norðstreymoy, í Vágum og í Sandoy avgera hetta. Adolf Hansen hevur fingið »høvuðsprestin« hjá »Kristus er svarið« at stilla seg upp á F. F. listanum í Suðuroy. So er spurningur um hetta gevur framgongd hjá teimum.

Burtur úr hesum metingum komi eg til hetta úrslit:

1. **Fólka-flokkurin.** Vænti at hann heldur sína støðu. Maðurin í Norðoyum, í Eysturoy og 2 menn í Suðurstreymoy verða valdømisvaldir. So vænti eg eisini valdømisvaldan mann í Vágum. 6. fólka-flokksmaðurin fellur í einum av hinum 3 valdømunum. Giti í Sandoyinni, men hetta er ógvuliga ivasamt.

II. **Sambandsflokkurin.** Fær eina minni framgongd í atkvøðum og ein tingmann aftur at. 2 valdømisvaldar í Eysturoy, 1 í Norðstreymoy, 2 í Suðurstreymoy, 1 í Vágum og 1 í Suðuroy. Haraftur at 1 eykavaldan í Norðoyum í 1 í Suðurstreymoy. Tilsamans 9 tingmenn.

III. **Javnaðarflokkurin.** Vænti hann sum tapanar í valinum. Valdømisvaldu menn hansara í Norðoyum, Eysturoy, Vágum, annar í Suðurstreymoy og 3. í Suðuroy eru allir í vanda fyri ikki at verða valdir. Verður hann óheppin í tingmannabýtinum, kann hann missa tveir menn, og eg giti, at tað hendur. Fær mann í Norðoyum, Eysturoy, Suðurstreymoy Sandoy og 2 í Suðuroy.

IV. **Sjálvstýrisflokkurin.** Tað tykist at vera ógjørligt hjá hesum flokki at koma fyrri seg í Norðstreymoy, Vágum, Sandoy og Suðuroy. Um hann fær eina ávís framgongd í hinum valdømunum, gevur tað neyvan so miklið sum ein mann afturat. Vænti honum ikki framgongd í Norðoyum, heldur hin vegin. Ein ávís framgongd í Eysturoy og Suðurstreymoy fer at geva teimum tingmenn úr hesum báðum valdømunum.

V. **Tjóðveldisflokkurin.** Vænti honum afturgongd í atkvøðum, men ikki í tingmannabýtinum. Giti at hann fær valdømisvaldar tingmenn í Norðoyum, Eysturoy, Norðstreymoy, tveir í Suðurstreymoy og ein í Suðuroy.

VI. **Framburðs og fiskivinnuflokkurin.** Vænti honum so stóra framgongd, at hann fær menn í Norðoyum, Eysturoy og Suðurstreymoy. Hetta er giting, og av tí at vallógin, sum kom í 1978, er so ólítilig, kunnu heilt smáar broytingar í atkvøðutalningum gera stórar broytingar í býtinum av tingmonnum.